

z kapitalistických armád

OBRANA MĚST POZEMNÍMI VOJSKY ARMÁD NATO

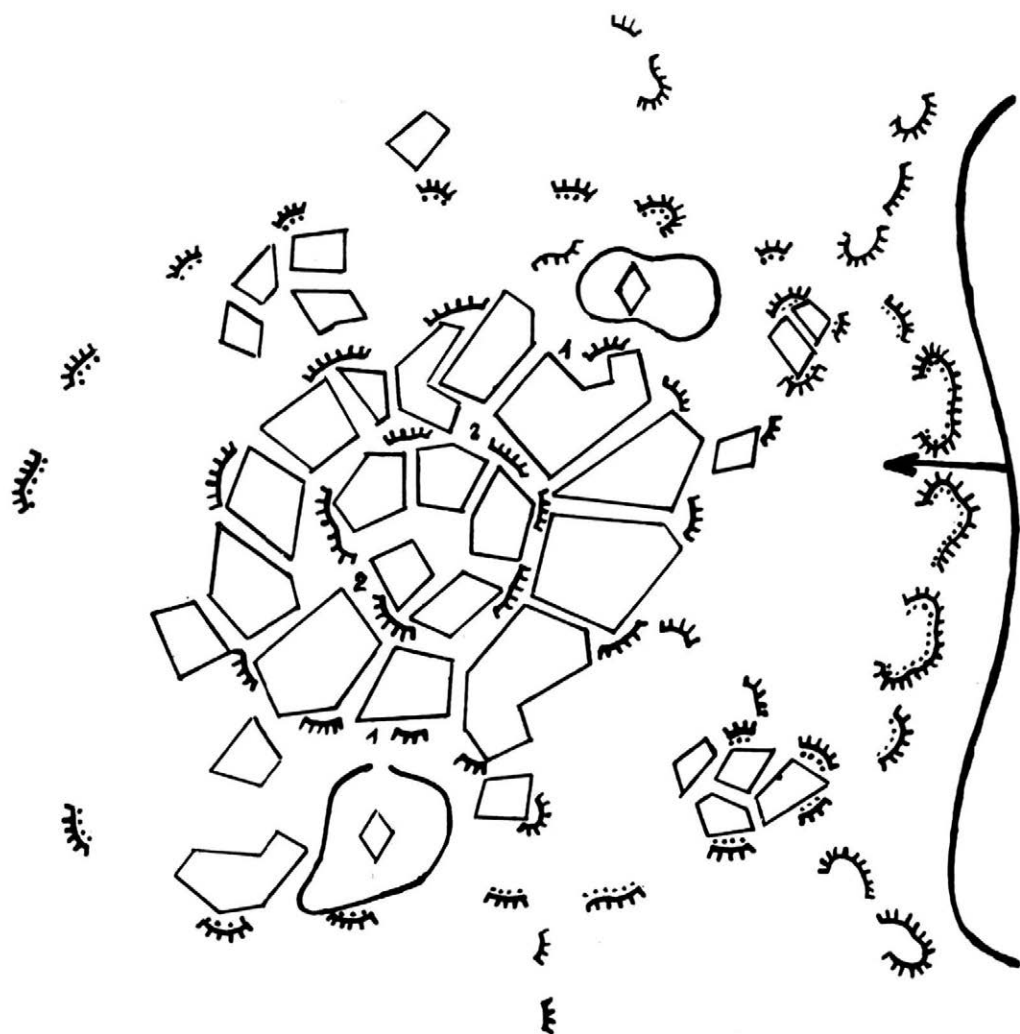
Podplukovník Ing. Josef Kašpar

V armádách NATO, zejména v armádě USA, věnují v posledních letech zvýšenou pozornost přípravě vojsk na boj ve městech a osadách (vesnicích). Podle jejich názorů se současná hustota, situování a další růst zastavěných prostorů musí odrazit v tom, že bojová činnost v těchto podmínkách se stane nedílnou součástí operací. Jsou rozpracovány zásady boje v zastavěných prostorech, přičemž jsou respektovány druhy a charakteristiky různých zastavěných prostorů. Např. v americké armádě rozlišují čtyři odlišné skupiny zastavěných prostorů:

1. Vesnice (počet obyvatel do 1000 osob);
2. Zastavěné pásy (spojující zastavěné prostory podél komunikací a v údolích);
3. Města (počet obyvatel do 100 000, přičemž tato města nejsou součástí hlavních urbanistických komplexů);
4. Velkoměsta s přidruženými předměstími (obyvatelstvo až do několika milionů a rozlohou 150 a více km²).

Vesnice a zastavěné pásy budou především ovlivňovat bojovou činnost jednotek, města bojovou činnost brigád a divízi a velkoměsta divízi a sborů. Z toho se dále zmíním jen o některých zásadách a možných variantách obrany měst, protože boj o města může být častou a důležitou součástí bojové činnosti našich vševojskových útvarů a svazků.

Obraně měst přisuzují důležitou úlohu z toho důvodu, že poskytují obránci ochranu před účinky různých zbraní, velké možnosti ve využití budov, domovních bloků a různých dalších objektů k vybudování odolné obrany a další výhody a tím mu umožňují úspěšně se bránit i proti několikanásobně silnějšímu protivníkovi. Vzhledem k lepším možnostem krytu a skrytu v zastavěném prostoru, může obránce (podle jejich názorů) odrazit útok protivníka i při poměru sil vyšším než 3 : 1 ve prospěch útočníka. Obrana měst je obvykle součástí celkového obranného systému divize nebo sboru a zahrnuje obranná zařízení jak na přístupech k městu, tak i uvnitř města. Možné začlenění města do obranného systému — viz **obr. 1**.

- Legenda:**
- Vnější obranná čára
 - 1** 1. vnitřní obranná čára
 - 2** 2. vnitřní obranná čára

Poznámka: Podle situace mohou být vytvářeny 1–2 vnější obranné čáry,
vzdálené od sebe 15–25 km i více.

Obr. 1

V samotném městě se obrana organizuje v celé jeho šířce a člení se do celé hloubky města. Podle rozlohy města může pozůstat z jedné, dvou a někdy i tří obranných čar, které zahrnují obranné rajóny jednotek a prostory rozmístění záloh. Tři obranné čáry se zpravidla budují jen ve velkých městech, jejichž hloubka (i s předměstími) přesahuje 20 km.

První obranná čára vnitřní obrany města je považována za hlavní a brání jí hlavní síly posádky města. Skládá se z obranných rajónů praporů (rajónů obrany praporek taktických uskupení), rotních a četových opěrných bodů, palebných postavení dělostřelectva a minometů, mezilehlých čar, záložních a klamných rajónů obrany, míst velení a systému zátarasů.

Na rozdíl od polní obrany základ každého obranného rajónu (opěrného bodu) tvoří odolné kamenné nebo betonové budovy, zpevněné a přizpůsobené pro kruhovou obranu, nebo několik budov (domovních bloků) odolných proti palbám dělostřelectva a úderům letectva.

Přední okraj první vnitřní obranné čáry zpravidla probíhá předměstími a někdy i na bližších přístupech k městu. To je především dáno nutností zabezpečit dostatečnou ochranu vojsk před účinky jaderných zbraní. V případě, že přední okraj první obranné čáry probíhá uvnitř města, vysílají se na přístupy k němu krycí jednotky a bojová zajištění.

V prostorech rozmístění druhých sledů (záloh) praporů, brigád a divizí se budují obranné rajóny (opěrné body) a úkryty pro živou sílu a techniku, příčná postavení a klamně obranné rajóny, palebná postavení prostředků nadřazeného velitele a systém zátarasů.

Na druhé, popř. i třetí vnitřní obranné čáře se budují obdobné prvky obrany jako na první. Tyto čáry jsou obvykle obsazeny jen z části a většinou jsou zaujímány až v průběhu boje druhými sledy (zálohami) nebo ustupujícími vojsky.

Na důležitých směrech mohou být mezi obrannými čarami vybudovány i záložní opěrné body.

Městská zástavba zpravidla neumožňuje plně využít maximálního dostřelu palebných prostředků a nutí jednotky i útvary k tomu, aby podle situace zaujímaly a bránily i užší úseky obrany než v otevřeném terénu. Rovněž i hloubka jejich sestav může být menší.

Bojové sestavy jednotek, útvarů a svazků jsou zpravidla členěny do dvou sledů, přičemž většina sil je umístěna

v prvním sledu. K obraně města jsou převážně určovány mechanizované jednotky a útvary (k obraně velkých měst i celé svazky). V jednotkách se bojové sestavy nečlení jen do hloubky, ale také do výšky (palebné prostředky se rozmísťují v nižších i vyšších patrech budov, aby bylo dosaženo vrstevné palby).

Opěrné body mechanizovaných rot se skládají z opěrných bodů čet. Zpravidla zahrnují několik budov nebo domovních bloků a vždy se připravují pro kruhovou obranu. Zvlášť důležité budovy však mohou bránit i větší síly než je rota. Mechanizovaná rota obvykle brání opěrný bod zahrnující 2 až 4 domovní bloky do šířky a 2 až 3 domovní bloky do hloubky. To znamená, že šířka opěrného bodu roty může dosahovat 500 až 1200 m a hloubka 500 až 900 m.

Mechanizovaný prapor brání rajón (uzel) obrany, který při souvislé městské zástavbě může zahrnovat 5 až 10 domovních bloků na šířku a 5 až 7 domovních bloků do hloubky. Šířka obranného rajónu se může pohybovat kolem 3 km i více, hloubka kolem 2 až 2,5 km. Pro vedení obranného boje může být posilován tanky, ženijními jednotkami a ohňomety a podporován dělostřeleckým oddílem.

Obranné rajóny praporů a opěrné body rot připravené uvnitř města zpravidla nemají mezi sebou mezery. Ty mohou být vytvářeny jen na těch úsecích, které mohou být účinně postřelovány (např. nezastavěné prostory na předměstích, parky, náměstí).

Mechanizovaná brigáda dostává při obraně města úsek obrany, jehož šířka závisí na místě a úkolu brigády, rozloze a důležitosti města v obranném pásmu svazku a dalších faktorech. Při obraně uvnitř velkého města bude zpravidla zaujímat užší úsek obrany, než zaujímá v normálních polních podmínkách. Pro vedení obranného boje může být posilována jedním až dvěma dělostřeleckými oddíly, ohňometnými jednotkami (včetně ohňometných tanků), ženijními jednotkami a dalšími prostředky.

Mechanizovaná divize brání celé město nebo vyčleňuje k jeho obraně nezbytnou část sil. Při obraně velkého města nebo hustě zastavěného prostoru může divize dostat pásmo obrany, které se dělí na úseky bráněné brigádami.

Uvedené normy představují jen možnou variantu využití jednotek, útvarů a svazků americké armády při obraně města (zastavěného prostoru). Obecně platnou zásadou je, že velitelé všech stupňů musí své jednotky, palebné prostředky, zá-

lohy a zátarasy rozmísťovať tak, aby mohli odraziť útok protivníka z ktorejkoľvek strany a útočníkovi pritom spôsobiť maximálnu škodu. Názory v ostatných armádach NATO sú obdobné, ale v konkrétnych údajoch, napr. počte a normách, môžu byť určité odlišnosti.

Zvláštnu pozornosť venujú organizácii systému palby a zátarasov. Kolem oporných bodov četa a rota sa pripravuje viacerostupňová palba z ručných zbraní. Veľký význam je prísudzovaný palbe z ručných protitankových zbraní a granátometov a takému systému zátarasov. Mimo bežných protitankových a protipěchotných zátarasov sa v mestách budujú barikády a závaly. Na najdôležitejších komunikáciách a na okraji mesta môžu byť uložené i jaderné miny. Ve prospěch prvosledových praporek a brigád budú pôsobiť i bitevní vrtulníky.

Významnou úlohu prísudzujú zápalným prostriedkom. K ničeniu živé sily a techniky protivníka, k zapáleniu rôznych objektov a k zabráneniu postupu pěchoty, OT a tankov protivníka přes volné prostory mají být široce používány různé zápalné prostriedky (napalmové letecké pumy, dělostřelecké zápalné granáty, ohňometné tanky, zápalné fúgasy a ďalšie).

Brigádni a divizní dělostřelectvo a protiletadlové prostriedky sa rozmísťujú po oddieloch alebo i po bateriách v voľných priestoroch vnútri mesta a na jeho odvrátených okrajoch. Časť dělostřelectva, zejména SHH 155 mm, může být využita i pro

přímou střelbu. RS Lance se obvykle rozmísťují za městem.

Časť tankov z tankových praporek brigád sa prideliuje mechanizovaným praporekam. Palebná stanovištia tankov sa budujú pred budovami, v parcích, zahradách a jiných vhodných miestach, z nichž môžu tanky viesť palbu do určených sektorov a na maximálnu vzdialenosť streľby. Tanky, ktoré boli ponechané v druhom sledu brigády alebo i praporek, môžu viesť proti-teče alebo sa podieľať na obrane dôležitých objektov v hĺbke obrany. Určitou zvláštnosťou je, že proti-teče budú vedené malými skupinami tankov a pěchoty z rôznych smerov a priestorov (ulicami, přes náměstí, parky apod.).

Pri vedení obranného boja vnútri mesta kladou dôraz na úpornú obranu jednotlivých budov a ďalších objektov. Veľký význam prísudzujú bojové činnosti malých jednotiek, jejich iniciatív a manévru. Počítajú i s tým, že časť jednotiek zůstanou v týlu útočících vojsk protivníka a budou tam působit jako diverzní průzkumné skupiny.

Z uvedeného vidíme, že naše útvary a svazky se ve městě mohou setkat se silnou, hluboce členěnou a odolnou obranou nepřítelů, jejíž překonání si vyžádá značného úsilí a dokonalé součinnosti všech druhů vojsk, vysoké znalosti boje ve městě a organizačních schopností velitelů a štábů.